

Tero Kuusi

19.8.2025

Lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Ehdotetut muutokset perustuvat pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sekä hallituksen kevään 2025 kehysriihessä tekemiin päätöksiin. Esitysluonnos sisältää seuraavat ehdotukset, jotka tulevat pääsääntöisesti voimaan 2026 alusta.

- Pieni- ja keskituloisten työn verotusta kevennettäisiin, ja ansiotuloverotuksen ylimmät marginaaliveroasteet alennettaisiin noin 52 prosenttiin. Lisäksi pieni- ja keskituloisten työtulovähennystä korotettaisiin yhteensä 100 miljoonalla eurolla.
- Ansiotuloveroperusteisiin tehtäisiin indeksitarkistus. Tarkistus jätettäisiin kuitenkin tekemättä niillä tulotasoilla, joille ylimpien marginaaliverojen alentaminen kohdistuisi.
- Eläketulon lisäveroa pienennettäisiin. Ehdotettu muutos on valmisteltu kevään kehysriihen päätöksen mukaisesti. Hallitus tulee vielä korjaamaan suurempien eläkkeiden verotuksen tasoa. Tarkoituksena on, että suurten eläkkeiden verotus ei kevene enempää kuin vastaavan palkkatulon verotus.
- Työtulovähennyksen lapsikorotusta kasvatettaisiin 105 euroon lasta kohti. Yksinhuoltajuuden perusteella korotus myönnettäisiin edelleen kaksinkertaisena.
- Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus poistettaisiin. Vähennysoikeus poistuisi sekä työntekijä- ja työnantajapuolelta.
- Työsuhdepolkupyörien verovapaus poistettaisiin. Muutosta sovellettaisiin polkupyöräetuihin, joiden käyttöönottoon työnantaja ja työntekijä olisivat sitoutuneet 24.4.2025 tai sen jälkeen. Ennen tätä sovituihin polkupyöräetuihin sovellettaisi nykyisiä säännöksiä sopimuskauden loppuun saakka.
- Kotona työskentelystä ei enää myönnettäisi työhuonevähennystä palkkatulon hankkimisesta johtuvana menona.
- Luovutusvoittoverotusta ja varainsiirtoverotusta muutettaisiin ehdollisen lisäkauppahinnan osalta.
- Suomeen töihin tulevien avainhenkilöiden lähdevero alennettaisiin 32 prosentista 25 prosenttiin. Lisäksi lain soveltamisala laajenisi kotimaahan palaaviin Suomen kansalaisiin. Lakia sovellettaisiin Suomen kansalaisiin enintään 24 kuukauden ajan työskentelyn alkamisesta.

Lausun kunnioittavasti seuraavaa.

Käyn ensin lävitse työn verokannustimien muutoksia, keskittyen pääosin korkeimpiin marginaaliveroihin. Muita muutoksia käsittelen lyhyesti lausunnon lopussa.

Työn verokannustimien muutoksista

Ehdotuksessa keskeisimmät piirteet ovat ansiotuloverotuksen ylimpien marginaaliveroasteiden alentaminen noin 52 prosenttiin samalla kun pieni- ja keskituloisten työn verotusta kevennettäisiin ja työtulovähennystä korotettaisiin.

Kautta linjan työn verotuksen keventäminen on hyvä verotuksen rakenteen muutoksen suunta, joskin julkisen talouden tilanne huomioiden verovaikutuksien kompensointia esimerkiksi haittaveroilla tai kiinteistöveroilla olisi voinut olla syytä harkita osana kokonaisuutta.

Veromuutoksilla voi odottaa olevan myönteisiä vaikutuksia talouskasvuun. Keskeisin myönteinen muutos on korkeimpien marginaaliverojen alentaminen, keskituloisten työn verotuksen keventämisellä tuskin on yhtä voimakasta kasvuvaikutusta. Heidän verotuksensa on jo valmiiksi kevyempää.

Tarve muutoksille on suuri. Suomen kansantalous on juuttunut hyvin hitaan tuottavuuden kasvun jaksoon jo yli vuosikymmeneksi. Syyt matalaan tuottavuuskehitykseen ovat moninaisia, mutta niillä on hyvin todennäköisesti yhteys myös verotukseen. Keväällä julkaisemassamme raportissa Kuusi ym. (2025) tuotiin esiin arvioita verotuksen käyttäytymis- ja julkisen talouden vaikutuksista. Keskeinen havainto on, että korkeat marginaaliverot ovat todennäköisesti kasvun kannalta haitallisempia kuin aikaisemmin on tiedetty.

Ainakin pitkällä aikavälillä korkeiden marginaaliverojen laskeminen on todennäköisesti kasvuvaikutuksiltaan niin merkittävä toimi, että sen tekeminen on itsensä rahoittavaa tai julkisilta kustannuksiltaan hyvin pieni. Siksi päätös marginaaliverojen laskemisesta on erityisen perusteltu. On huomionarvoista, että marginaaliverojen lasku tulee voimaan vasta 2026, ja toivon mukaan se osuu nykyistä parempaan suhdannetilanteeseen.

Toivottavasti suunta myös säilyy. Suomessa suurituloisten veronkiristystä on ollut poliittisesti helppoa perustella vaatimuksella heidän talkoisiin osallistumisestaan osana julkisen sektorin sopeutusta. Dynaamisten vaikutusten arviointi vie pohjaa tältä ajatukselta. Sen mukaan motivaatio työuralla etenemiseen voi heikentyä siinä määrin, ettei pitkän aikavälin taloudellista hyötyä julkiselle taloudelle välttämättä synnykään —ainakaan nykyisellä hyvin kireän verotuksen tasolla.

Paradoksaalista onkin, että suurituloisten osallistaminen verotuksen kiristyksellä voi johtaa heidän vähäisempään osallistumiseensa. Toisaalta veronkevennys puolestaan merkitsee, että suurituloiset tekevät enemmän töitä ja verotuksen keventäminen tulee siksi halvaksi.

Tästä näkökulmasta myös suurituloisten verotuksen keventämisen kompensointi muille tuloryhmille, erityisesti keskituloisille, niiden keveämpänä verotuksena on kyseenalaista. Käyttäytymisvaikutusten voi ennustaa olevan huomattavasti pienempiä jo nykyisin kevyemmän verotuksen takia, ja siten verotuksen keventäminen on todennäköisesti julkiselle taloudelle paljon kalliimpaa.

Toki verotuksen dynaamisten käyttäytymisvaikutusten arvioihin sisältyy paljon epävarmuutta, ja siten verotuksen keventämisen tulovaikutuksiin riskejä. Toisaalta uuden näytön verotuksen haitoista voi nähdä toisinkin päin. Jos on osoitettu, että verotuksen pitämiseen korkealla tasolla sisältyy hyvin todennäköisesti merkittäviä riskejä kasvun heikentymisestä, eikö kireän verotuksen politiikan ylläpitäminen ole riski sekin?

Vähemmälle huomiolle on jäänyt se, että ansiotulojen ylimmän marginaaliveroasteen 52 prosentin taso on edelleen korkea, eikä sitä voi pitää lopullisena ratkaisuna kireän verotuksen ongelmaan. Sen laskeminen olisi julkiselle taloudelle todennäköisesti edelleen suhteellisen edullista — ja toisinpäin — kireän verotuksen ylläpitäminen on edelleen kallista.

Poliittisesti tie marginaaliverojen lisälaskuihin on varmasti kivinen. Mutta se ei poista ongelmaa. Ratkaisu vaatii laajempaa näkökulmaa työn kannusteisiin.

Ensinnäkin on tärkeää huomata, että kannustimia ei välttämättä tarvitse ohjata muuttamalla eri henkilöiden *välistä* taakanjakoa julkisen sektorin rahoituksessa, vaan niihin voidaan vaikuttaa myös muuttamalla samojen

henkilöiden osalta julkisen talouden roolia koko elinkaaren aikana. Siis julkisen sektorin vaikutuksen yksilökoh-
taista *ajoitusta*.

Suomessa korkeakoulutuksen kustannukset katetaan nykyisin suurimmaksi osaksi julkisin varoin. Järjestelmän
kustannukset katetaan puolestaan korkeampina veroina. Järjestelmä tukee kouluttautumista, mutta ei kannusta
työuralla etenemiseen. On aivan eri asia työuran kannusteiden kannalta, kohtaako henkilö sen alussa matalat
marginaaliverot suuren opintolainan kanssa, vai korkeat marginaaliverot vähäisen opintolainan kanssa. Koulut-
uksen rahoittaminen itse lisää kannustimia yhdessä kevyemmän työn verotuksen kanssa.

Näin madalletut marginaaliverot eivät synnytä tulonjaollisia ongelmia. Julkisen sektorin rahoittamisen kannalta
syntyvät kannustinvaikutukset voivat olla kuitenkin suuresti myönteisiä. Toki koulutuksen rahoituksessa voisi
silti olla vakuutuksellinenkin elementti. Joustovara matalatuloisempaan työhön valmistuvien tai koulutuksen
hyödyt epäonnen vuoksi menettävien vuoksi voisi olla tarpeen.

Toinen asia on, että työn tekemisen kannusteet pitäisi nähdä myös osana innovaatiopolitiikkaa. Työuralla pon-
nistelun synnyttämä aineeton pääoma voi olla luultua keskeisempi tekijä talouskasvun synnyttäjänä. Suomen
aineettoman pääoman tukeminen on perinteisesti nähty joko koulutus- tai t&k-panostuksien kautta. Suomen
asettama kunnianhimoinen t&k-ohjelma pitäisi nähdä myös osaajamarkkinoiden ja työuralla etenemisen kiih-
dyttäjänä. Käsittelemme aiheita tarkemmin raportissa Kuusi ym. (2025).

Muita huomioita

Seuraavassa kommentoin vielä lyhyesti muita uudistuksia.

Lähdeverotuksen keventäminen ja laajentaminen myös ulkomailta palaaviin vaikuttaa taloudellisesta näkökul-
masta perustellulta. Suomi joutuu kilpailemaan tiukasti kansainvälisestä osaamisesta. Liittyen edellä esitettyyn
keskusteluun opintojen maksuttomuudesta on toki huomioitava, että myös tästä näkökulmasta koulutuksen
maksullisuus voisi edesauttaa ongelman ratkaisua. Mikäli kansainvälinen liikkuvuus lisääntyy, on vielä aikaisem-
paakin kyseenalaisempaa, miksi verovaroin pitäisi tukea ulkomaille lähtevän henkilön kouluttautumista. Toi-
saalta matalampi verotus voisi houkutella korkeakoulutettuja pysymään Suomessa.

Tuloveroasteikkojen indeksitarkistus on perusteltua, jotta inflaatio ei itsessään kiristäisi verotusta. Korkeimpien
tuloluokkien osalta asteikkomuutokset liittyvät marginaaliverouudistukseen.

Eläkkeiden osalta näkemykseni on, että eläkeläiset ovat toistaiseksi osallistuneet vain vähäisissä määrin julkisen
talouden sopeutuksiin ja niitä tulisi jatkossa kohdentaa enemmän eläkejärjestelmään samalla, kun eläköitymistä
olisi pyrittävä myöhentämään.

Muilta osin toimet ovat varsin pieniä julkisen talouden vaikutuksiltaan. Pääsääntöisesti ne pyrkivät korjaamaan
myönteiseen suuntaan nykyisen järjestelmän synnyttämiä vääristymiä.

Kirjallisuutta

*Kuusi, T., Kotamäki, M., Kirkko-Jaakkola, M. (2025). Talous takalukossa – Suomen korkeiden rajaverojen on-
gelma. Etlä Raportti 158*